

Pintér István

Bulányi, a tisztelendő

Tartalom

Előszó

Bulányi György, 1919-2010

Isten Országáért könnyezve

Tanulva tanítva

Geopolitikai sakkjátszma
Az állam elhal
Nagy embernek nagy hibái
Primus inter pares?
"Isten anyja"
Boldogok a kivetettek
Mások miatt

Utószó

Függelék
A magyar katolikus egyház helyzete
A katonai eskü jézusi szemmel
A fegyveres sorkatonai szolgálatot megtagadók névsora

*

Előszó

Saját tapasztalatból tudom, hogy ma már sok egyházi kreál magának "bulányista" múltat. Számuk az egykori antifasiszták és ellenállók létszámához hasonlóan egyre nő, noha a természetes elhalálózás folytán csökkennie kéne. Amikor már sokadszor kellett némán végighallgatnom a hazug hőstetteket, kitörtem. Éppen egy állásinterjún voltam, reménybeli munkaadóm pedig sokat sejtetően "bulányista" múltjára célozgatott. Szóval, amikor már nem bírtam cérnával, a szemébe nézve kijelentettem: "Egészen biztos, hogy te nem voltál bulányista." A sértett méltóságtól se köpni, se nyelni nem tudott, így kimondatlan kérdésére megadhattam a kegyelemdöfést: "Én voltam a személyzetis."

Persze, ilyen funkció nincs a Bokorban... Húszéves koromban, a "Merre menjek?" c. könyv hatására fogadtam el a kereszténységet vallásomnak. Pusztán értelmi alapon, belátva, hogy a dolgok "csak így lehetnek". A tököli templomban áldoztam először, helybéli Bokor-tagok jelenlétében. A hivatalos egyházzal sohasem kerestem kapcsolatot, főleg Gyurka bácsi miséire jártam, akár Szigetszentmiklósig elmenően. Máig őrzöm a KIO-kritikáimra küldött igenlő válaszait. Tudatomat a bokorirodalom szerzői formálták, de összeállítottam egy huszonöt pontból álló saját hitvallást is. Elfogadtam a tanítva tanulás eszméjét, jómagam is írogattam, eleinte kisközösségi szinten. Szakterületül a nemiséget választottam, ennek lett gyümölcse A szerelem örömhíre c. kétrészes könyv, melyet a Bokron belül terjesztettek is, egy egész munkaközösség alkotásának véelve. Végiglátogattam a közénk tartozó papokat, Barcza Barnával is így ismerkedtem meg.

Úri községben végeztem első lelkigyakorlatomat, melyen Király Ignác volt az előadó. A helybéli plébános - Szabó József - bokorszimpatizánsként biztosított számunkra helyet. Az utolsó napon egy kéréssel fordult az egybegyűltekhez. Az volt a kívánsága, hogy a jelenlévők közül valaki vállalja el a falu fiataljaival való foglalkozást. Síri csend volt, amit igen kínosnak éreztem, hiszen a lelkigyakorlat megrendezéséért ő tartotta a hátát. Még csak egy éve voltam keresztény, ráadásul nem is B-s, a Bokor-teológiára pedig később sem iratkoztam be. Náci véleményétől

tettem függővé a jelentkezésemet. Ő mindennél többre értékelte a belső indítatást, amit imígyen fejezett ki: "Mi se vártuk meg a valagbarúgást, hogy menjünk már a nép közé".

Miután ily módon egyházjogilag is felkenettem, az ősz plébános elé álltam, mondván, hogy majd én megtartom azokat a bibliaórákat. Szabó Jóska végignézett a hosszú hajú, farmernadrágos (1978!) fiatalemberen, de üdvtörténeti értelemben helyesen reagált. Nem azt kérdezte magában, hogy: "Jöhet-e valami jó Názáretből?", hanem így gondolkodott: "Ezen a bulányizmuson szemmel láthatóan Isten áldása van. Ha csak a legkisebb is jön ide közülük, az is nagyobb nálam". S lőn.

Nem ellenőrzött, nem kért rendszeres tájékoztatást, még csak nem is próbált segíteni. Kicsit félt attól, hogy az Állami Egyházügyi Hivatal meghurcolja, de megnyugtattam a Bokor-béli szlogennel: ez a jelenlegi külpolitikai helyzetben igencsak irreális. A külpolitikai helyzetről persze fogalmam se volt, talán még az "irreális" kifejezés valódi jelentéséről se. Csak én is helyesen reagáltam üdvtörténeti értelemben: ha menni kell, akkor menni kell. Egy év múltán a sorkatonai behívóm akadályozta meg a közösséggé válást.

Persze, nem minden pap volt Bokor-szimpatizáns, így az akkori vörösvári plébános sem. Pechjére a megszólalásig hasonlított Gyurka bácsira, ami egyszer kínos helyzetbe hozta. Egy esperesi összeröffenésen odament hozzá valaki, és kezét rázva gratulált a munkásságához. Az ilyesmi minden egyházfi számára jóleső érzés, de ő azért konkrét dolgok iránt is puhatólózni kezdett. "Hát nem te vagy a Bulányi?" - hőkölt vissza az illető.

Akkoriban a pilisvörösvári óvodaudvar egyik szolgálati lakásában éltem, melyhez egy dohos pince is tartozott. Frissen végzett nyomdászként abban sántikáltam, hogy az átütőpapíron indigóval sokszorosított, írógépelte KIO-t kis szériában kinyomtatom. 1978-ban ugyanis még semmi remény nem látszott arra, hogy a műből valamikor igazi könyv is lesz. Őrült ötlet volt, hiszen én még a Gutenberg-féle betűszedést tanultam. Ez azt jelenti, hogy a kb. ezer oldalas kéziratot gyufaszál nagyságú ólombetűkkel kellett volna kiraknom. A dolog ugyan hamvába holt, de a "Merre menjek?" meghatározó szerepet töltött be az életemben. A sors iróniája, hogy 2010 nyarán Gyurka bácsi gyászjelentését akkor kézbesítette a postás, mikor éppen ez a könyv volt a kezemben. No nem azért, hogy legalább utólag megtanuljam a szakmát, csak megnéztem, hogy mit is írt pontosan egy témáról.

Könyvjelzőként egy meghívót használok, mely kedves emlék a számomra. 1997. szeptember 19-én ugyanis vendégelőadóként a Marx Károly Társaság előtt beszélhettem a vallási előítéletekről. Rozsnyai Ervin hívott meg, aki a legendás Z-füzetekben publikált, munkáspárti barátaival. A Zsigmond-téri épületben természetesen neves vitapartnerekkel együtt ültem a pulpituson, de nem nevezem meg őket, mert az ő előadásuk alatt a közönség szunyókált és uzsonnázgatott. Az én mondandómat később szó szerint leköszölte a Dialektika, sőt a Fedél Nélkül című újságban is megjelent.

Mindezt csak azért mondtam el, hogy az Olvasó láthassa: mekkora pályamódosításra képes a bulányista teológia, s milyen rövid idő alatt. E könyv mégsem a Bokor tömjénezése lesz. 1995-ben tudniillik megírtam "Túl a bulányizmuson" c. cikkemet, a Koinónia pedig le is hozta. Gyurka bácsinak a Bokor történetével összefonódó életrajzát bárki elolvashatja Szakolczay

Lajos: Péter Bulányi című, értékes könyvében, melyben a reformmozgalom dokumentumai is megtalálhatók. Akkor hát mi kerül most terítékre? Természetesen: a lényeg.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy az említett mű felszínes. Moldova György is írt a Futkosóról, de én úgy, hogy ott is raboskodtam. Bulányi György aranymiséjére, 1993 tavaszán, már kétkötetes íróként mentem el, ám a rendszerváltás előtt nem publikálhattam. Szamizdat módon persze igen, de inkább csak olvasgattam. Például Konrád György szintén szamizdat műveit. Az aranymisének keretet adó Kézfogás-konferenciáról együtt mentünk haza, ekkor azonban már nem a bulányizmusról beszélgettünk. Sokkal jobban érdekelt engem a zsidó-keresztény párbeszéd. Az embert ugyanis mindig az foglalkoztatja, amiben érintett. Én a bulányizmusban is érintett voltam, ezért kap most az Olvasó többet szimpla életrajznál.

<http://mek.oszk.hu/10200/10251/#>